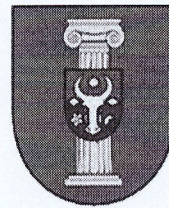

**AUTORITATEA NAȚIONALĂ DE INTEGRITATE
A REPUBLICII MOLDOVA
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ОРГАН ПО
НЕПОДКУПНОСТИ РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА
INSPECTORATUL DE INTEGRITATE**

MD-2005, mun. Chișinău, str. Mitropolit Gavriil Bănulescu-Bodoni, 26
Tel.(373 22) 820 601, fax (373 22) 820 602, www.ani.md, e-mail: info@ani.md

**ACT DE CONSTATARE
nr. 133/21**

mun. Chișinău

11 mai 2021

Inspectorul de integritate superior al Inspectoratului de integritate al Autorității Naționale de Integritate, Natalia IVANOV, examinând materialele dosarului de control privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inițiat în privința dnei Balțat Pelagheia, IDNP – [REDACTED], a.n. [REDACTED], domiciliată în [REDACTED], ex-primar în s. Elizaveta, mun. Bălți, în temeiul art. 35 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, a întocmit prezentul act de constatare, prin care,

A CONSTATAT:

La 06.01.2021 în cadrul Autorității Naționale de Integritate (în continuare - ANI) a fost înregistrată sesizarea Direcției Teritoriale Inspectare Financiară Edineț a Inspecției Financiare, nr. 152, cu privire la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Balțat Pelagheia, ex-primar în s. Elizaveta, mun. Bălți, actual consilier în cadrul Consiliului sătesc Elizaveta, mun. Bălți.

La 25.01.2021, în conformitate cu prevederile art. 30 din Legea nr.132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, sesizarea a fost repartizată aleatoriu prin sistemul electronic de distribuire a sesizărilor, cod atribuit – 20210221002.

Din conținutul sesizării și materialelor atașate rezultă că, în exercitarea mandatelor de primar în s. Elizaveta, mun. Bălți, în perioada 2014-2017, dna Balțat Pelagheia a încheiat contracte de achiziționare a bunurilor și acorduri adiționale la acestea în valoare totală de 90 721 lei cu SRL „Validal-Nord”, al cărei fondator și administrator a fost dl [REDACTED], fiul primarului, după cum urmează:

1. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 35 din 25.05.2014;
2. Acordul adițional, nr. 50428 din 04.06.2014, la contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 35 din 25.05.2014;
3. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 34 din 13.06.2014;
4. Acordul adițional, nr. 50452 din 13.06.2014, la contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 34 din 13.06.2014;
5. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 44 din 17.06.2014;
6. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 39 din 06.04.2015;
7. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 52 din 26.06.2015;

8. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 24 din 02.05.2017.

La fel, autorul sesizării a anexat și facturile fiscale care confirmă executarea contractelor de achiziționare a bunurilor/serviciilor specificate mai sus.

Astfel, autorul sesizării invocă pretenții față de eventualele conflicte de interese admise de către dna Balțat Pelagheia, în calitatea sa de primar, cu încălcarea prevederilor *Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictele de interese* (abrogate la 01.08.2016) și *Legii nr.133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*.

Conturându-se o bănuială rezonabilă privind încălcarea regimului juridic al conflictelor de interese, la 04.02.2021, în conformitate cu prevederile art. 31 din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, prin procesul-verbal de inițiere al controlului nr. 68/21/I, în privința dnei Balțat Pelagheia, în calitatea sa de primar al s. Elizaveta, mun. Bălți, a fost inițiat controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Prin scrisoarea nr. 04-21/498 din 08.02.2021, recepționată la 19.02.2021 prin avizul de recepție DS8001046264AS, dna Balțat Pelagheia a fost informată despre inițierea în privința sa a controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese și despre drepturile sale prevăzute la art. 33 din Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate.

Prin scrisoarea nr. 04-21/499 din 08.02.2021, inspectorul a informat și autorul sesizării referitor la inițierea în privința dnei Balțat Pelagheia a controlului dat.

La data de 29.01.2021, în cancelaria ANI a fost înregistrată o sesizare similară formulată de către DGT "Nord" a CNA, nr. 673, referitoare la eventuala încălcare a regimului juridic al conflictelor de interese de către dna Balțat Pelagheia, în calitatea sa de ex-primar al s. Elizaveta, mun. Bălți.

Inspectorul de integritate menționează faptul că, sesizarea prenotată a fost conexasă da dosarul de control și, la data de 15.02.2021, prin scrisoarea nr. 04-21/657, a informat despre acest fapt autorul sesizării.

Conform art. 85 alin. (3) al Codului administrativ, autoritatea publică trebuie să stabilească din oficiu aspectele de fapt ale cazului care face obiectul procedurii, fără a se limita la dovezile și afirmațiile participanților.

Potrivit art. 87 alin. (1) din Codul administrativ, autoritatea publică se conduce de probele pe care le consideră necesare, conform dreptului discreționar, pentru investigarea stării de fapt.

În temeiul prevederilor legale prevăzute la art. 20, alin. (1), lit. a) - d), art. 32, alin. (2) și (3) și art. 37, alin. (2) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, au fost consultate date din registrele informaționale de stat (inclusiv din registrul informațional de management a documentelor electronice al ANI), Registrul declarațiilor privind conflictele de interese înregistrat în cadrul ANI cu nr. 51 la 12.09.2018, Sistemul informațional „e-Integritate”, Registrul de Stat al populației și solicitate Comisiei Electorale Centrale (solicitarea nr. 04-21/731 din 18.02.2021 și nr. 04-21/1453 din 24.03.2021), Primăriei s. Elizaveta, mun. Bălți (solicitarea nr. 04-21/500 din 08.02.2021) și IP Agenția Servicii Publice (solicitarea nr. 04-21/501 din 08.02.2021) informații și documente necesare desfășurării controlului.

Prin informațiile conținute în scrisorile **Comisiei Electorale Centrale**, nr. CEC 8/3678 din 19.02.2021 și nr. CEC 8/3775 din 25.03.2021 (anexate la materialele dosarului de control), ca răspuns la solicitările nr. 04-21/731 din 18.02.2021 și nr. 04-21/1453 din 24.03.2021, s-a constatat că dna Balțat Pelagheia a exercitat 4 mandate de primar în s. Elizaveta, mun. Bălți în următoarele perioade:

- 2003-2007 – mandat validat prin Hotărârea Judecătoriei mun. Bălți din 11.03.2003;
- 2007-2011 – mandat validat prin Hotărârea Judecătoriei mun. Bălți din 15.06.2007;
- 2011-2015 – mandat validat prin Hotărârea Judecătoriei mun. Bălți, dosar nr. 3-90/2011 din 15.06.2011;
- 2015-2019 – mandat validat prin Hotărârea Judecătoriei Bălți, dosar nr. 3-755/15 din 01.07.2015.

Prin răspunsul **Primăriei s. Elizaveta, mun. Bălți**, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 1300 din 23.02.2021 (anexat la materialele dosarului de control), ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/500 din 08.02.2021, au fost transmise copiile autentificate ale următoarelor acte:

1. Dispoziția nr. 9 din 15.10.2003 “Cu privire la crearea comisiei de lucru privitor la contractele de achiziții publice”;
2. Dispoziția nr. 2 din 09.01.2013 cu privire la modificarea dispoziției nr. 9 din 15.10.2003 “Cu privire la crearea comisiei de lucru privitor la contractele de achiziție”;
3. Dispoziția nr. 44 din 16.05.2017 cu privire la modificarea dispoziției nr. 9 din 15.10.2003 “Cu privire la crearea comisiei de lucru privitor la contractele de achiziție”;
4. Dispoziția nr. 52 din 19.06.2017 “Cu privire la formarea și funcționarea grupului de lucru pentru achiziții publice”.
5. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 35 din 25.05.2014;
6. Acordul adițional, nr. 50428 din 04.06.2014, la contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 35 din 25.05.2014;
7. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 34 din 13.06.2014;
8. Acordul adițional, nr. 50452 din 13.06.2014, la contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 34 din 13.06.2014;
9. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 44 din 17.06.2014;
10. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 39 din 06.04.2015;
11. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 52 din 26.06.2015;
12. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 24 din 02.05.2017.

Prin răspunsul **IP Agenția Servicii Publice** (și documentelor atașate), înregistrate în cancelaria ANI cu nr. 1371 din 24.02.2021, ca răspuns la solicitarea nr. 04-21/501 din 08.02.2021, s-a stabilit relația de rudenie între dna Balțat Pelagheia și dl [REDACTAT], IDNP-[REDACTAT], fondatorul și administratorul SRL „Validal-Nord”, și anume cea de mamă-fiu.

Conform informațiilor conținute în **sistemul informațional automatizat „ACCES”**, SRL „Validal-Nord” a fost înregistrată în Registrul de Stat al Persoanelor Juridice la data de 19.10.2009, fondatorul și administratorul acesteia fiind dl [REDACTAT], IDNP-[REDACTAT], iar la data de 18.11.2019 (la scurt timp de la încetarea mandatului de primar al dnei Balțat Pelagheia) această entitate juridică a fost lichidată.

În vederea asigurării respectării dreptului la apărare, prin scrisoarea nr. 04-21/944 din 26.02.2021, recepționată la 04.03.2021 prin avizul de recepție DS8001077850AS, dna Balțat Pelagheia a fost invitată la sediul Autorității Naționale de Integritate pentru a-și prezenta punctul de vedere asupra obiectului controlului.

În punctul său de vedere, înregistrat în cancelaria ANI cu nr. 2532 din 22.03.2021, dna Balțat Pelagheia a indicat următoarele:

“Activînd din anul 2003, în calitate de Primar al s.Elizaveta, mun.Bălți, nu am comis careva abateri de la legislație.

În perioada anilor 2014-2017, au fost încheiate contracte pentru achiziționarea bunurilor de valoare mică, și anume materiale de construcții și bunuri de uzcasnic, deoarece în localitatea dată, este numai un singur Agent Economic care prestează astfel de bunuri, și anume : var, vopsea, perii de vopsit, ș.a.

Careva conflict de interes, sau interes personal, nu am avut ca scop. Totodată la solicitarea DVS. să mă expun în punct de vedere dacă am declarat sau nu conflict de interes real, care au apărut în momentul încheierii și semnării de către mine a actelor juridice enunțate vă pot comunica că nu pot să mă expun din punct de vedere dacă am procedat corect, dar vă asigur că careva conflict de interes real nu a existat ”.

Aprecierea inspectorului de integritate.

Potrivit art. 31 din *Legea integrității* nr. 82/2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale,

În conformitate cu prevederile art. 6 din *Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate*, nr. 132/2016, în vederea realizării misiunii sale, Autoritatea exercită controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese.

Conform art. 19 lit. b) din aceeași lege, controlul privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese se efectuează de către inspectorul de integritate.

Potrivit anexei din *Legea* nr. 199/2010 *cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, primarul este o persoană cu funcție de demnitate publică*, fiindu-i aplicabile atît prevederile Legii nr. 768/2000 privind statutul alesului local, cît și ale Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

În conformitate cu prevederile art. 3, alin. (1), lit. a) din *Legea nr. 1264/2002* privind declararea și controlul veniturilor și al proprietății persoanelor cu funcții de demnitate publică, judecătorilor, procurorilor, funcționarilor publici și a unor persoane cu funcție de conducere (*abrogată din 01.08.2016*) și art. 3, alin. (1), lit. a) din *Legea nr. 133/2016* privind declararea averii și a intereselor personale, dna Balțat Pelagheia, deținând în perioada 2011-2015 și 2015-2019 o funcție de demnitate publică prevăzută în anexa la *Legea* nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică și anume cea de primar în s. Elizaveta, mun. Bălți, *este subiect al declarării averii și intereselor personale*.

Conform art. 11, alin. (2) din *Legea nr. 199/2010* cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, *demnitarul este obligat să respecte întocmai regimul juridic al conflictului de interese*.

Dat fiind faptul că dna Balțat Pelagheia, în calitate de primar, a încheiat actele juridice cu SRL „Validal-Nord” în perioada 2014-2017, inspectorul de integritate remarcă faptul că, actele juridice (contractele și acordurile adiționale) încheiate și semnate de către subiectul controlului urmează a fi împărțite în 2 categorii distincte:

- Cele care au fost încheiate și semnate pînă la data de 01.08.2016, fiind guvernate de prevederile *Legii nr. 16/2008* cu privire la conflictul de interese;

- Cele care au fost încheiate și semnate după data de 01.08.2016, fiind guvernate de prevederile *Legii nr. 133/2016* privind declararea averii și intereselor personale.

1. Actele juridice și administrative adoptate, coordonate, încheiate și semnate de către dna Balțat Pelagheia pînă la data de 01.08.2016, fiind guvernate de prevederile Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (abrogate prin *Legea* nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale).

Prin Dispoziția nr. 9 din 15.10.2003 “Cu privire la crearea comisiei de lucru privitor la contractele de achiziții publice”, dna Balțat Pelagheia s-a autodesemnat în calitate de președinte al Comisiei. Inspectorul de integritate reține faptul că, potrivit dispoziției prenotate, dna Balțat Pelagheia a exercitat calitatea de președinte al Comisiei în perioada 15.10.2003-18.06.2017.

Astfel, în perioada de acțiune a *Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese* (*abrogată la 01.08.2016*) dna Balțat Pelagheia încheie/semnează cu SRL „Validal-Nord”, al cărui fondator și administrator este dl [REDACTAT] – fiul subiectului controlului următoarele acte juridice:

1. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 35 din 25.05.2014;

2. Acordul adițional, nr. 50428 din 04.06.2014, la contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 35 din 25.05.2014;
3. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 34 din 13.06.2014;
4. Acordul adițional, nr. 50452 din 13.06.2014, la contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 34 din 13.06.2014;
5. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 44 din 17.06.2014;
6. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 39 din 06.04.2015;
7. Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 52 din 26.06.2015.

Dat fiind faptul că semnarea/încheierea actelor juridice sus menționate a avut loc în perioada de acțiune a Legii nr. 16/2008 *cu privire la conflictul de interese*, inspectorul de integritate considera imperios că situația respectivă urmează a fi analizată prin prisma prevederilor acestei legi, care, la acel moment guverna speța.

În atare context, *de jure* dna Balțat Pelagheia și dl [REDACTED] se considerau persoane apropiate în sensul prevederilor art. 2 din *Legea nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese*.

În vederea aprecierii și încadrării juridice a acțiunilor admise de dna Balțat Pelagheia, potrivit prevederilor art. 2 al *Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese (abrogate prin Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale)* reglementa următoarele noțiuni:

conflict de interese – conflictul dintre exercitarea atribuțiilor funcției deținute și interesele personale ale persoanelor prevăzute la art.3, în calitatea lor de persoane private, care ar putea influența necorespunzător îndeplinirea obiectivă și imparțială a obligațiilor și responsabilităților ce le revin potrivit legii;

interes public – interesul general al societății ca persoanele care dețin funcții publice să ia, în îndeplinirea atribuțiilor lor de serviciu, decizii imparțiale și legitime;

interes personal – orice interes, material sau nematerial, al persoanelor prevăzute la art.3 care rezultă din necesitățile sau intențiile personale ale acestora, din activități care altfel pot fi legitime în calitate de persoană privată, din relațiile lor cu persoane apropiate sau persoane juridice, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile personale cu partide politice, cu organizații necomerciale și cu organizații internaționale, precum și care rezultă din preferințele sau angajamentele acestora;

persoane apropiate – soțul (soția), persoanele înrudite prin sînge sau adopție (părinți, copii, frați, surori, bunici, nepoți, unchi, mătușe) și persoanele înrudite prin afinitate (cumnat, cumnată, socru, soacră, ginere, noră).

Astfel, din normele aplicabile speței prevăzute la art. 11 alin. (1) al *Legii cu privire la conflictul de interese nr. 16/2008*, rezultă că, tratarea conflictului de interese se exprima prin cerințele ce se înaintau persoanelor vizate de a accepta responsabilitatea pentru identificarea intereselor lor personale, care puteau intra sau erau în conflict cu îndatoririle lor oficiale, precum și prin cerințele ce se înaintau acestor persoane și organizațiilor publice de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

Tot în actul normativ respectiv, la art. 11 alin. (2), legiuitorul stabilea că soluționarea conflictului de interese trebuia efectuată prin examinarea situației de conflict de interese, prin determinarea și aplicarea soluției adecvate pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese.

La art. 9 alin. (2) era prevăzut faptul că conducătorii organizațiilor publice vor anunța Comisia Națională de Integritate despre conflictele de interese în care se află.

Aflată în cele 7 (șapte) situații de conflicte de interese, dna Balțat Pelagheia era obligată să le trateze prin acceptarea responsabilității pentru identificarea intereselor personale, reieșite din relațiile sale cu dl [REDACTAT], care erau în conflict cu îndatoririle sale ca primar, precum și prin acceptarea responsabilității de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictelor de interese în care se afla.

În acest sens, unica conduită legală a primarului era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, Comisia Națională de Integritate, că este afectată de conflicte de interese în exercitarea atribuțiilor de primar și de membru al Comisiei pentru organizarea și desfășurarea procedurilor de achiziții.

Totodată, dânsa urma să aștepte reacția acesteia fără a se implica în procesul de luare a deciziilor în vederea încheierii și semnării celor 7 acte juridice.

Inspectorul notează că, în perioada 2012 - 01.08.2016, normele prevăzute la art. 9 și art. 11 din *Legea nr. 16/2008* cu privire la conflictul de interese, îl obligau pe primar să manifeste conduita consemnată în alineatele menționate anterior întru respectarea regimului juridic al conflictului de interese conform legii.

La caz, din punctul de vedere și materialele acumulate la dosarul de control, inspectorul nu identifică probe care ar demonstra că dna Balțat Pelagheia a informat Comisia Națională de Integritate despre cele 7 (șapte) conflicte de interese în care s-a aflat și nici probe care ar demonstra că tratarea și soluționarea acestor conflicte a avut loc în modul prevăzut la art. 11 din *Legea cu privire la conflictul de interese nr. 16/2008*, cu modificările în vigoare la data încheierii/semnării contractelor atribuite persoanei apropiate (fiului).

În același timp, inspectorul de integritate precizează că, pentru actele juridice sus numite încheiate/semnate cu persoana apropiată în situații de conflict de interese, dna Balțat Pelagheia nu poate fi sancționată dat fiind faptul că aceste acțiuni s-au consumat în perioada de acțiune a *Legii nr. 16/2008 cu privire la conflictul de interese* (în vigoare pînă la 01.08.2016) care a fost abrogată prin *Legea nr. 133/2016 cu privire la declararea averii și intereselor personale*.

2. Actele juridice încheiate și semnate de către dna Balțat Pelagheia după data de 01.08.2016, fiind guvernate de prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale

La data de 02.05.2017 dna Balțat Pelagheia, în calitate de primar al s. Elizaveta, mun. Bălți, a încheiat/semnat Contractul pentru achiziționarea bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 24 cu SRL „Validal-Nord”, fondatorul și administratorul căreia este dl [REDACTAT] - fiul primarului.

Obiectul contractului prenotat l-a constituit achiziționarea materialelor de uz gospodăresc și materialelor de construcție în valoare de 40741,00 lei.

Potrivit datelor disponibile în Registrul de stat al populației și informațiilor recepționate de la ASP, dl [REDACTAT], IDNP - [REDACTAT], este fiul dnei Balțat Pelagheia.

De menționat că relația rudenie (mamă-fiu) au fost confirmată și de către subiectul controlului în punctul de vedere depus pe marginea obiectului controlului inițiat în privința sa.

În atare context, *de jure* dl [REDACTAT] se consideră persoană apropiată în sensul prevederilor art. 2 din *Legea nr. 133/2016* privind declararea averii și intereselor personale.

Potrivit art. 2, din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale*: persoană apropiată este soțul/soția, copilul, concubinul/concubina subiectului declarării, persoana aflată la întreținerea subiectului declarării, de asemenea persoana înrudită prin sânge sau prin adopție cu subiectului declarării (părinte, frate/soră, bunic/bunică, nepot/nepoată, unchi/mătușă) și persoana înrudită prin afinitate cu subiectul declarării (cumnat/cumnată, socru/soacră, ginere/noră).

conflict de interese – situația în care subiectul declarării are un interes personal ce influențează, sau ar putea influența exercitarea imparțială și obiectivă a obligațiilor și responsabilităților care îi revin potrivit legii,

interes personal – orice interes material sau nematerial al subiectului declarării ce rezultă din activitățile sale în calitate de persoană privată, din relațiile sale cu persoane apropiate sau cu persoane juridice și alți agenți economici, indiferent de tipul de proprietate, din relațiile sau afiliațiile sale cu organizații necomerciale, inclusiv cu partidele politice și cu organizațiile internaționale;

În conformitate cu art. 12, alin. (3) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale*, **conflictul de interese real** apare în cazul în care subiectul declarării este chemat să rezolve o cerere/un demers, să emită un act administrativ, să încheie direct sau prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, să ia o decizie sau să participe la luarea unei decizii în care are interese personale sau care vizează persoane ce îi sânt apropiate, persoanele fizice și juridice cu care are relații cu caracter patrimonial și care influențează sau pot influența exercitarea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

Art. 12 alin. (5) din aceeași lege prevede că informarea despre apariția unui conflict de interese real se va face pînă la soluționarea cererii/demersului, emiterea actului administrativ, încheierea, directă sau prin intermediul unei persoane terțe, a actului juridic, participarea la luarea deciziei sau luarea deciziei și va lua forma unei declarații scrise ce trebuie să conțină date despre natura conflictului de interese și despre modul în care acesta influențează sau poate influența îndeplinirea imparțială și obiectivă a mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică.

În conformitate cu prevederile art. 12, alin. (4) și (7), din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale*, dna Balțat Pelagheia, exercitând mandatul de primar în s. Elizaveta, mun. Bălți, era obligată să informeze ANI imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, despre orice situație de conflict de interese real în care se află, în modul stabilit la alin. (5) și să nu rezolve cererea/demersul, să nu emită actul administrativ, să nu încheie, direct sau prin intermediul unei persoane terțe, actul juridic, să nu ia sau să nu participe la luarea deciziei în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică pînă la soluționarea conflictului de interese. Subsecvent, potrivit dispozițiilor art. 31 al *Legii integrității*, nr. 82/2017, controlul conflictelor de interese ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

Conform art. 14, alin. (3) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale*, pînă la soluționarea conflictului de interese real, subiectului declarării, în persoana dnei Balțat Pelagheia, i-a fost interzisă întreprinderea oricărei acțiuni în sensul încheierii/semnării contractului de achiziționare a bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 24 din 02.05.2017, persoanei apropiate, cu excepția abținerii.

Art. 14, alin. (4) a legii prenotate stipulează expres că, subiectul declarării poate soluționa conflictul de interese real în care se află prin abținerea de la rezolvarea cererii/demersului, de la emiterea/adoptarea actului administrativ, de la încheierea actului juridic, de la participarea la luarea unei decizii sau luarea deciziei/votare, informînd toate părțile vizate de decizia respectivă în privința măsurilor luate pentru a proteja corectitudinea de luare a deciziilor.

Aflată în situația de conflict de interese, dna Balțat Pelagheia era obligată să o trateze prin acceptarea responsabilității pentru identificarea intereselor personale, reieșite din relația sa cu dl [REDACTED], care erau în conflict cu îndatoririle sale ca primar, precum și prin acceptarea responsabilității de a lua măsuri pentru soluționarea pozitivă a conflictului de interese în care se afla.

În acest sens, unica conduită legală a primarului era să informeze imediat, dar nu mai târziu de 3 zile de la data constatării, în scris, ANI, că este afectat de conflicte de interese în exercitarea atribuțiilor de primar.

Totodată, dânsa urma să aștepte reacția ANI fără a se implica în procesul de încheiere/semnare a Contractului nr. 24 din 02.05.2017.

Potrivit prevederilor art. 10, alin. (1) al *Legii nr. 768/2000* privind statutul alesului local, primarul este dator să fie demn de încrederea alegătorilor și să contribuie prin exemplul personal la consolidarea autorității administrației publice locale pe care o reprezintă, onorarea obligațiilor civice, asigurarea ordinii publice și la respectarea legislației.

La caz, din punctul de vedere prezentat de subiectul controlului, inspectorul nu identifică probe care ar demonstra că dna Balțat Pelagheia a informat ANI despre conflictul de interese în care s-a aflat și nici probe care ar demonstra că tratarea și soluționarea acestui conflict de interese a avut loc în modul prevăzut la art. art. 14, alin. (3) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și intereselor personale, la data încheierii/semnării contractului litigios ce viza persoana apropiată – fiul acesteia. Astfel, argumentul dnei Balțat, precum că în perioada 2014-2017, a semnat contracte de achiziții cu compania fondată și administrată de fiul acesteia, din considerentul că în localitate era un singur agent economic care dispunea de bunurile de care avea nevoie primăria, inspectorul de integritate îl califică drept declarativ, nefondat și critic. Or, subiectul controlului nu a încercat să-și fundamenteze prin probe concrete argumentul adus, iar evitarea identificării altor agenți economici din unitatea administrativ teritorială, de nivelul unu sau doi, denotă atitudinea vădit preferențială și subiectivă la atribuirea, de fiecare dată, a contractelor enumerate în prezentul act de constatare.

Faptul că dna Balțat Pelagheia, în mod repetitiv, i-a atribuit contractele de achiziții fiului său compromite interesul public în raport cu cel personal, prin aceste acțiuni punându-se la îndoială luarea unei decizii imparțiale. Totodată, interesul public este afectat de cel personal, deja în cazul în care obiectivitatea deciziei poate fi pusă la îndoială din cauza legăturilor de rudenie, care pot crea situații de preferință. Astfel, insinuările subiectului controlului precum că, la atribuirea de fiecare dată a contractelor de achiziții fiului său, nu a urmărit realizarea unor interese personale, inspectorul de integritate subliniază că legiuitorul a stabilit norme exprese obligatorii de conduită a subiecților declarării în situațiile de apariție a situațiilor de conflicte reale de interese, norme care poartă un caracter imperativ, nu volitiv, norme care urmau a fi respectate, nu sfidate.

Astfel, argumentele aduse de subiectul controlului se apreciază critic în raport cu probele din dosar care a contrario, sunt suficiente pentru a ajunge la concluzia că dna Balțat Pelagheia a încheiat/semnat cu SRL „Validal-Nord” cele 8 acte juridice, administratorul căreia este fiul acesteia sfidând cadrul legal în materie de respectare a regimului juridic al conflictelor de interese care poartă un caracter imperativ.

Inspectorul reține că, mandatul de primar a fost obținut prin votul localnicilor, ceea ce înseamnă că prin votul lor comunitatea respectivă a încredințat dnei Balțat Pelgheia reprezentarea intereselor colectivității în rezolvarea treburilor publice, interese care, la luarea deciziilor în acest sens, într-o ordine logică, nu pot concura cu interesele personale ori ale persoanelor apropiate factorului de decizie.

Potrivit art. 12, alin. (10) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, ***conflictul de interes consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emitere a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin. (4) și (7).***

Consultând Sistemul de management a documentelor electronice al Autorității Naționale de Integritate cât și Registrul de declarare al conflictelor de interese ținute de instituția prenotată, inspectorul constată lipsa declarării cărorva conflicte de interese apărute și declarate conform rigorilor legale de către subiectul declarării menționat supra în exercitarea mandatului de primar.

Conform art. 38 alin. (1), lit. a) din Legea nr. 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, în urma controlului privind respectarea regimului juridic al conflictelor de interese, inspectorul de integritate emite un act de constatare în cazul în care stabilește că persoana supusă controlului nu a declarat și nu a soluționat conflictul de interese sau a emis/adoptat un act administrativ, sau a încheiat direct ori prin intermediul unei persoane terțe un act juridic, sau a luat personal o decizie ori a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese.

Prevederile art. 15 alin. (1) din *Legea privind declararea averii și a intereselor personale*, nr. 133 din 17.06.2016, stabilesc că actele juridice încheiate într-o situație de conflict de interese real sunt lovite de nulitate absolută.

Potrivit art. 23, alin. (4) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale, fapta subiectului declarării în privința căruia s-a constatat că acesta a soluționat o cerere/un demers, a emis sau a adoptat un act administrativ, a încheiat direct sau prin intermediul unei persoane terțe, un act juridic, a luat o decizie sau a participat la luarea unei decizii cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, constituie temei pentru răspunderea contravențională sau penală și pentru revocarea, destituirea sau, după caz, încetarea mandatului, a raporturilor de muncă ori de serviciu ale subiectului în cauză.*

În conformitate cu art. 22, alin. (1), lit. (b) din *Legea nr. 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, exercitarea mandatului încetează în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Totodată, inspectorul de integritate menționează că potrivit prevederilor art. 5, alin. (4), lit. a¹) din Legea nr. 768/200 cu privire la statutul alesului local și art. 28, alin. (2), lit. d¹) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală, *mandatul de primar încetează înainte de termen în caz de stabilire, prin actul de constatare rămas definitiv, a emiterii/adoptării de către acesta a unui act administrativ, încheierii directe sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, luării sau participării la luarea unei decizii fără soluționarea conflictului de interese real în conformitate cu prevederile legislației privind reglementarea conflictului de interese.*

Dat fiind faptul că mandatul de primar al dnei Balțat Pelagheia a încetat în rezultatul desfășurării alegerilor locale generale din octombrie 2019, iar prin Hotărârea Judecătoriei Bălți nr.3-227/2019 acesteia i-a fost validat mandatul de consilier în Consiliul s. Elizaveta mun. Bălți, aceste prevederi legale nu pot fi aplicate.

Conform art. 23 alin. (6) din *Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale*, subiectul declarării eliberat sau destituit din funcție potrivit prevederilor alin.(3)–(5) este decăzut din dreptul de a mai exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, cu excepția funcțiilor electorale, pe o perioadă de 3 ani de la data eliberării sau destituirii din funcția publică ori de demnitate publică respectivă sau din data încetării de drept a mandatului său. *Dacă persoana a ocupat o funcție eligibilă, ea nu mai poate ocupa aceeași funcție pe o perioadă de 3 ani de la încetarea mandatului.*

În conformitate cu prevederile art. 23, alin. (7) din *Legea* precitată, în cazul în care persoana nu mai ocupă o funcție publică sau de demnitate publică la data constatării averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese, interdicția de 3 ani se aplică potrivit legii, de la data la care a rămas definitiv actul de constatare sau, respectiv, a rămas definitivă și irevocabilă hotărîrea judecătorească prin care se confirmă existența averii nejustificate, a stării de incompatibilitate ori a conflictului de interese”.

Potrivit art. 23 alin. (8) al *Legii nr. 133/2016* privind declararea averii și intereselor personale, Autoritatea Națională de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.

În urma examinării materialelor acumulate în dosarul de control, punctul de vedere al persoanei supuse controlului și prevederile legale ce guvernează speța, inspectorul de integritate **concluzionează** că dna Balțat Pelagheia, în calitate de primar al s. Elizaveta, mun. Bălți, avînd interes personal rezultat din relația cu persoana apropiată (fiul) a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ Nedeclararea și nesoluționarea în conformitate cu art. 9, alin. (1), lit. a), alin. (2) al *Legii nr. 16/2008* cu privire la conflictul de interese (în vigoare pînă la 01.08.2016) și încheierea/semnarea *Contractului nr. 35 din 25.05.2014; Acordului adițional, nr. 50428 din 04.06.2014 la contractul nr. 35 din 25.05.2014; Contractului nr. 34 din 13.06.2014; Acordului adițional nr. 50452 din 13.06.2014 la contractul nr. 34 din 13.06.2014; Contractului nr. 44 din 17.06.2014; Contractului nr. 39 din 06.04.2015 și Contractului nr. 52 din 26.06.2015;*

✓ nedeclararea în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b) și alin. (5)-(7) din *Legea nr. 133/2016* privind declararea averii și a intereselor personale, *imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorității Naționale de Integritate, despre conflictul de interese real în care se afla.*

✓ nesoluționarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din *Legea nr. 133/2016* privind declararea averii și a intereselor personale.

✓ semnarea/încheierea în privința persoanei apropiate – dlui [REDACTAT] (fiul), fondator și administrator al SRL „Validal-Nord” a *Contractului de achiziționare a bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 24 din 02.05.2017 (act juridic).*

fapt prin care a admis **consumarea conflictelor de interese**, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al *Legii 133/2016* privind declararea averii și a intereselor personale.

Din aceste raționamente, în conformitate cu prevederile art. 19, 35-38 și 39 din *Legea 132/2016* cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, art. 23, alin. (4), (6) și (8) din *Legea 133/2016* privind declararea averii și intereselor personale, art. 5, alin. (4), lit. a¹) din *Legea 768/2000* privind statutul alesului local și art.28, alin. (2), lit. d¹ din *Legea 436/2006* privind administrația publică locală inspectorul de integritate,-

DECIDE:

1. Se constată că dna Balțat Pelagheia, ex-primar al s. Elizaveta, mun. Bălți, a încălcat regimul juridic al conflictelor de interese, manifestat prin:

✓ nedeclararea (neinformarea) în conformitate cu art. 12, alin. (4), lit. a)-b), alin. (5) și alin. (7) din *Legea nr. 133/2016* privind declararea averii și a intereselor personale, *imediat, dar nu mai tîrziu de 3 zile de la data constatării, Autorității Naționale de Integritate, despre conflictul de interese real în care se afla;*

✓ nesoluționarea conflictului de interese real în conformitate cu art. 14, alin. (2) - (4) din *Legea nr. 133/2016* privind declararea averii și a intereselor personale;

✓ semnarea/încheierea în privința persoanei apropiate – dlui [REDACTED] (fiul), fondator și administrator al SRL „Validal-Nord” a *Contractului de achiziționare a bunurilor/serviciilor de valoare mică, nr. 24 din 02.05.2017 (act juridic)*,

fapt prin care a admis **consumarea conflictului de interese**, în conformitate cu art. 12 alin. (10) al Legii 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

2. Se decade, dna Balțat Pelagheia, din dreptul de a exercita o funcție publică sau o funcție de demnitate publică, inclusiv mandatul de primar, cu excepția altor funcții electorale decât cea de primar, pe o perioadă de 3 ani din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

4. Se înscrie, dna Balțat Pelagheia în Registrul de stat al persoanelor care au interdicție de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică, din data rămânerii definitive a actului de constatare ori din data rămânerii definitive și irevocabile a hotărârii judecătorești prin care se confirmă existența conflictului de interese.

5. Se aduce la cunoștința dnei Balțat Pelagheia actul de constatare și se informează despre dreptul de a-l contesta, în termen de 15 zile de la primirea acestuia în instanța de contencios administrativ (MD-2068, mun. Chișinău, str. Kiev, 3, Judecătoria Chișinău (sediul Rîșcani)).

**Inspector de integritate superior
al Inspectoratului de Integritate**

Natalia IVANOV